

What's All the Commotion? Booing, Stomping, and Yelling in Megillah Reading

Yoni Rabinovitch

- (1) שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצ**
צריך לקרוא כולה ומתוך הכתב; ואם קראה על פה, לא יצא [משנ"ב ס"ק ה שם: ודעת רוב הפוסקים שאפילו אם חיסר ממנה רק תיבה אחת לא יצא:]
- (2) ספר המנהיג הלכות מגילה עמוד רמב**
כך היה מנהגם משום זכר צדיק לברכה ושם רשעי' ירקב. ועל כן מנהג התינוקו' בצרפ' ופרובינצ' לקחת חלוקי הנחל ולכתוב עליהם המן ומקישין זו על זו כשהקורא מזכיר "המן" ורשעו ושם רשעים ירקב ושלום.
- (3) אורחות חיים חלק א הלכות מגלה ופורים אות מא**
ומה שנהגו בפרובינצה ובצרפת שלוקחים הנערים חלוקי אבנים וכותבין עליהם המן ומקישין זו על גב זו על מה דכתיב ושם רשעים ירקב וכתוב כי מחה אמחה את זכר עמלק:
- (4) בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה מט**
רב כי הוי מטי להמן בפורים אמר ארור המן וארורים בניו לקיים מה שנאמר ושם רשעים ירקב
- (5) מגן אברהם סימן תרצ**
ולבוש כ' בשעה שאומרים המן יאמר שם רשעים ירקב
- (6) לבוש אורח חיים סימן תרצ**
ולכך יש לכתוב להם שם המן על העצים שמנקשים בו וע"י הנקישה ימחוקהו, סמך לדבר והי"ה א"ם ב"ן הכות הרשע [דברים כה, ב] סופי תיבות המ"ן
- (7) רמ"א על שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצ**
עוד כתבו שנהגו התינוקות לצור צורת המן על עצים ואבנים, או לכתוב שם המן עליהן, ולהכותן זה על זה כדי שימחה שמו על דרך: מחה תמחה את זכר עמלק (דברים כה, יט) ושם רשעים ירקב (משלי י, ז) ומזה נשתרבב המנהג שמכים המן כשקורים המגילה בבהכ"נ. ואין לבטל שום מנהג או ללעוג עליו, כי לא לחנם הוקבעו.
- (8) מגן אברהם סימן תרצ ס"ק כא**
כתוב במהרי"ל הבנתי אחר מהרי"ל שלא הי' חושש להכות המן [ד"מ], ועכ"פ כשמכין המן צריך החזן לשתוק כדי שישמעו כולם קריאתו, וכל יחיד יקרא פסוק או ב' מתוך החומש בעוד שמכין המן כי אז אף שלא ישמע מהחזן יצא:
- (9) פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן תרצ**
ומכל מקום יצא שכרם בהפסדם, שמבלבלין הרבה. והשליח ציבור ישתוק בעוד שמכין, כמו שכתב [מ"א] באות י"ט. וגם זה אין נכון, שאסור לכתחלה להפסיק יותר מכדי נשימה, שנקראת אגרת

10 משנה ברורה סימן תרפט

(יח) לשמוע וכו' - ועכשיו בעו"ה נהפוך הוא שלבד שאינם שומעים אלא הם מבלבלים שגם הגדולים אינם יכולים לשמוע וכל ביאתם הוא רק להכות את המן ובזה אין האב מקיים מצות חינוך כלל ובאמת מצד מצות חינוך צריך כל אב להחזיק בניו הקטנים אצלו ולהשגיח עליהם שישמעו הקריאה וכשיגיע הקורא לזכור שם המן האגגי רשאי הקטן להכותו כמנהגו אבל לא שיהיה זה עיקר הבאת הקטן לביה"מ:
(יט) מקרא מגילה - ועכשיו ראוי לכל אחד שיהיה לו מגילה כשרה ולקרוא בלחש מלה במלה דא"א לשמוע מהש"ץ מחמת רעש ובלבול שמכים בעצים ומשמיעים קול וראוי לכל ישראל לנהוג כן מי שהיכולת בידו [פמ"ג]

11 ביאור הלכה סימן תרצג

ויראה דהטעם משום דהאוחז הא ג"כ חייב לכוין לצאת שמיעת קריאת המגילה כדאיתא סי' תר"צ סי"ד ואם יאחז ס"ת בידו יהא לבו על הס"ת

12 שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרפט סעיף א

הכל חייבים בקריאתה אנשים ונשים, וגרים ועבדים משוחררים. ומחנכים את הקטנים לקרותה. [משנה ברורה סק"ו שם: את הקטנים - היינו מי שהגיע למצות חינוך]

13 שלחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרפט סעיף ו

מנהג טוב להביא קטנים וקטנות לשמוע מקרא מגילה.

14 ביאור הלכה סימן תרפט סעיף ו

מנהג טוב להביא וכו' - הנה בודאי כונת המחבר הוא דוקא על קטנים שהגיעו לחינוך דהקטנים ביותר רק מבלבלין כמו שכתב המ"א וא"כ מאי שייך מנהג טוב הלא מדינא מחוייב לחנכם בקריאת המגילה או עכ"פ בשמיעה וכו"ל ואולי דבזה היה יוצא אם היה קורא לפנייהם בביתם אבל כדי לפרסם הנס ביותר מנהג להביאם בביהמ"ד שישמעו בצבור כדי לחנכם שגם בגדלותם ישמעו בצבור

15 משנה ברורה סימן תרפט

(יז) קטנים וקטנות - ובלבד שלא יביאו קטנים ביותר שמבלבלין דעת השומעים [מ"א וש"א]:

16 בן איש חי הלכות פורים אות י

כתב הגאון יעב"ץ ז"ל על אביו הגאון ז"ל שהיה מכה ברגלו וטופח בסנדלו כשמזכיר שם המן בקריאת המגילה עיין שם, ואני רגיל להכות ברגלים בשם המן הראשון הכתוב בפסוק "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשוורוש את המן בן המדתא האגגי", וגם עוד שם המן האחרון בפסוק "כי המן בן המדתא האגגי צורר כל היהודים חשב וכו'":

17 משנה ברורה סימן תרפט ס"ק טז

...נוהגין הקהל לקרות אלו הפסוקים בקול רם, שהם עיקר התחלת הנס וסופו והם איש יהודי ומרדכי יצא. ליהודים. כי מרדכי. כדי לעורר הקטנים שלא יישנו ויתנו לבם על הקריאה.